

PLANTES NOVES PER LA FLORA DE MONTSERRAT

Josep Nuet i Badia

Avgda. de Pedralbes, 46, 2on
Barcelona 34

i

Josep M. Panareda i Clopés

Muntaner, 470 s/àtic 1^a
Barcelona 6

RESUM

En aquestes notes indiquem la troballa de trenta-tres plantes noves per la flora de Montserrat, de les quals fem alguns comentaris ecològics i corològics.

RÉSUMÉ

Nous signalons dans ces notes la découverte de quelques plantes nouvelles pour la flore de Montserrat: Acer martinii, Adonis flammea, Althaea officinalis, Amaranthus muricatus, Arum italicum, Astragalus glycyphyllos, Carex divisa, Carex pendula, Coronilla valentina, Crepis sancta, Cytinus hypocistis subsp. kermesinus, Dactylorhiza fuchsii, Epipactis parviflora, Fraxinus angustifolia subsp. angustifolia, Galium maritimum, Juncus subnodulosus, Lonicera japonica, Matricaria matricarioides, Oenothera biennis, Paspalum dilatatum, P. paspalodes, Pastinaca sativa subsp. sylvestris, Piptatherum coerulelescens, X Pistacia saportae, Polygonum lapathifolium, Polypodium vulgare subsp. prionodes, Potamogeton pectinatus, Psilurus incurvus, Ranunculus repens, Salix cinerea var. catalaunica, Sedum dasyphyllum var. glanduliferum, Vulpia hispanica, Vulpia myuros. Des commentaires de nature écologique ainsi que chorologique se rapportant aux plantes accompagnent cette brève étude.

Des de 1978 duem a terme una sèrie de recerques florístiques a la muntanya de Montserrat amb l'objecte d'estudiar la distribució de les plantes i fer-ne un catàleg florístic complet. Aquestes recerques han pogut ésser activades gràcies a un Ajut de Treball que ens concedí *Omniun Cultural* l'any 1981.

Ens és molt agradable de poder participar en aquest volum d'homenatge a Francesc Masclans. Ja fa bastants anys que ens iniciàrem, precisament a Montserrat, en la determinació de les plantes amb la seva magnífica "Guia per a conèixer els arbusts i les lianes".

Aquí donem una relació de les espècies noves per a la flora montserratina.

Com es pot comprovar, anotem les localitats precedides de la comarca i del terme municipal a les quals pertanyen, en un intent de precisar bé les citacions. Remarquem també que la indicació dels quadrats del reticle UTM d'un quilòmetre no és la que es fa usualment. Nosaltres la fem més simplificada, cosa que té l'avantatge de poder veure fàcilment la numeració del quadrat de 10 km. Anotem primer les lletres i les xifres del quadrat de 10 km i a continuació de dos punts, les dues xifres del quadrat d'1 km separades per una coma si n'hi ha més d'un. Així, per exemple, la indicació dels quadrats UTM d'1 km on és present Acer martinii (CG90:77,87) correspon a CG9707 i CG9807.

Totes les localitats són situades dins la zona 31T.

El signe de seguretat (!) vol dir que hem vist, personalment, la planta viva o bé en un plec d'herbari.

El Dr. Oriol de Bolòs ens dirigeix aquest treball i des d'aquí volem agrair-li, un cop més, el seu ajut i mestratge.

Acer martinii Jord.

Anoia: el Bruc, camí de can Maçana al coll de Guirló i al coll de Guirló mateix, entre 750 i 800 m (CG90:77,87), exp. N, a l'alzinar muntanyenc (Quercetum mediterraneo-montanum). Es troba barrejat amb altres aurons negres (Acer monspessulanum).

Espècie molt poc citada a Catalunya. A l'herbari de l'Institut Botànic (BC) n'hi ha alguns plecs de Mollet del Vallès (leg. A. de BOLÒS), Muntanyes de Prades (leg. E. BATALLA i F. MASCLANS) i Llorac (leg. R.M. MASALLES). També cal indicar que A. i O. de BOLÒS (1950) trobaren a Begues una forma d'Acer monspessulanum que presentava els lòbuls foliars fendits i les fulles més joves subquinelobades, i que deu correspondre a Acer martinii.

Adonis flammea Jacq. subsp. flammea var. flammea

Baix Llobregat: Collbató, oliverars de la Planeta i la Vinya Nova, 450 m (DG00:04,13) a la vegetació segetal (Ord. Secalietalia).

Espècie no citada a Montserrat, la seva presència era in-

dicada per J. CADEVALL (1913-37) a Olesa de Montserrat, Terrassa i als Prats de Rei (J. PUIGGARÍ in CADEVALL).

Althaea officinalis L.

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat al pont de l'Aeri, 125 m (DG00:45). Viu a les restes dels herbassars de grans càrexs (Al. Magnocaricion elatae).

A Montserrat era indicada per A. MARCET (1948-54), als horts del convent. Cal pensar que era una de les plantes medicinals conreades per abastir la farmàcia del monestir. A Bages FONT i QUER (1914) no la indica pas a la seva flora. Les altres citacions més properes són del delta del Llobregat (cf A. i O. de BOLÒS, 1950).

Amaranthus muricatus (Moq.) Gillies ex Hicken f. tenuifolius (Sennen) Aellen

Bages: Monistrol de Montserrat, prop de l'estació del ferrocarril (FGC), 135 m (DG00:45). Vores dels carrers sense urbanitzar, amuntegaments de runes.

Aquesta espècie originària de l'Argentina no era citada ni a Montserrat ni a Bages. Segons el monografista J.L. CARRETERO (1979), havia estat indicada de Barcelona (MALAGARRIGA, 1965) i d'Esparreguera (leg. J. BARRAU).

Arum italicum Mill.

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat al pont de l'Aeri, 125 m i al torrent de la Valentina, 145 m (DG00:45), a les migrades restes dels boscos de ribera (Vincopopuletum albae).

Aquesta espècie només era citada a Montserrat: horts del convent (A. MARCET, 1948-54), segurament cultivada per a la farmàcia del monestir.

Segons les dades que tenim, la sarriassa no penetra cap a l'interior de la Depressió Central. La seva àrea de dispersió arriba de la costa fins a la Serralada Pre-litoral: Sant Llorenç Savall, Mura, Monistrol de Montserrat, la Pobla de Claramunt, la Llacuna (cf A. i O. de BOLÒS, 1950; O. de BOLÒS i J. VIGO, 1979; J.M. PANAREDA i J. NUET BADIA, 1980).

Astragalus glycyphyllos L.

Anoia: el Bruc, canal del Cirerer, 860 m (CG90:87). En una antiga carbonera, en el domini climàtic de l'alzinar amb boix (Quercetum ilicis galloprovinciale subass. viburnetosum lantanae). Raríssima.

A Montserrat havia estat indicada per E. BOUTELOU (s. XIX), encara que el P. MARCET (1948-54) la dona com a dubtosa, car no la trobà i l'autor de la citació no era gaire de fiar perquè havia escrit molts disbarats sobre la flora de Montserrat.

Representa una nova localitat entre les conegudes a la serra de l'Obac: font de la Pola (A. i O. de BOLÒS, 1950) i el Montcau (F.Q. in A. i O. de BOLÒS, 1950) i les conegudes a les Muntanyes de Prades (F. MASCLANS i E. BATALLA, 1966).

Carex divisa Huds. var. chaetophylla (Stend.) Daveau

Bages: Monistrol de Montserrat, sobre l'ermita de l'Àngel 215 m (DG00:37), ametllerar abandonat cobert per un fenassar inicial (Brachypodietum phoenicoidis), en petites clotades on s'acumula l'aigua de la pluja, sobre sòl gresós.

Espècie no citada a Montserrat, al pla de Bages és comuna (FONT i QUER, 1914).

Carex pendula Huds.

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat, pont de l'Aeri, 115 m (DG00:45), arrela dins l'aigua i forma part de les migrades restes de la verneda que resseguia les ribes del Llobregat.

Coronilla valentina L. subsp. glauca (L.) Batt. in Batt. et Trab.

Bages: Monistrol de Montserrat, sota el pont de l'Aeri, 125 m (DG00:45), només n'hem vist una sola mata.

FONT i QUER (1914) considerà dubtoses les citacions de SALVADOR i POURRET a les falques de Montserrat, prop de Monistrol, que possiblement confongueren amb Coronilla minima subsp. clusii. És ben possible que s'hagin dispersat algunes granes de Coronilla valentina des de l'hort de l'abadia on A. MARCET (1948-54) escriví que hi era subspontània.

Crepis sancta (L.) Babcock (= Pterotheca sancta Schultz)

Anoia: el Bruc, serral de Moixerigues, 465 m (CG90:93), sobre llicorelles paleozoiques; Baix Llobregat: Collbató, camí de l'ermita de la Salut, 410 m (DG00:23); Bages: Monistrol de Montserrat, dreuera de l'Àngel, 250 m (DG00:37). Es fa a les vores de camins i sobretot en els camps: vinyes i ametllers abandonats.

Espècie no trobada a Montserrat, que es va estenent moderadament per Catalunya.

Cytinus hypocistis (L.) L. subsp. kermesinus (Guss.) Wettst.

Anoia: el Bruc, serral de Moixerigues, 510 m (CG90:94), en una brolla d'estepes (Cisto-Sarothamnetum catalaunici sub-ass. adenocarpetosum).

A la flora de Montserrat, A. MARCET (1948-54) reporta Cytinus hypocistis sense fer-ne constar la subspècie.

Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soó

Bages: Monistrol de Montserrat, vall de la font de les Guilleumes, 575 m; camí de les Canals, 365 m (DG00:26,35). In-

drets obacs amb sòl humit a l'alzinar amb boix (Quercetum illicis galloprovinciale subass. viburnetosum lantanae) i a les joncedes (Brachypodio-Aphyllanthes).

Aquesta orquídia havia estat sovint confosa i citada sota el binomi Orchis maculatus L. que no hem vist pas. D. fuchsii es distingeix pel label dividit, fins a la meitat, en tres lòbuls estrets = iguals, mentre que a D. maculata (L.) Soó, el label és format per dos lòbuls laterals amples, arrodonits, amb el lòbul central triangular, petit, més curt que els laterals. Pel que fa a la distribució geogràfica, D. maculata és més montana i pròpia d'indrets molt més humits que no pas D. fuchsii.

Epipactis parviflora (A. et C. Nieschalk) Klein

Anoia: el Bruc, can Maçana, 740 m; canal del Pagès, 625 m; clot del Boixar, 530 m (CG90:77,85,95); Baix Llobregat: Collbató, clot de la Mònica, 520 m (DG00:14); Bages: Monistrol de Montserrat, ermita de la Trinitat, 965 m; camí dels Degotalls, 700 m (DG00:25,26). Es fa a les brolles (Rosmarino-Ericion) i als fenassars (Brachypodietum phoenicoidis). No és rar trobar-la al mig d'un camí o en un indret sec o pedregós.

No citada a Montserrat. En canvi trobem indicada E. atrorubens Hoff., que no s'hi fa pas (cf J. NUET BADIA i J.M. PANÀ REDA, 1980).

Fraxinus angustifolia Vahl. subsp. angustifolia

Bages: Monistrol de Montserrat, pont de l'Aeri, 110 m (DG00:45), als boscos de ribera (Populetales albae).

Aquest freixe no era contingut a la flora de Montserrat del P. MARCET (1948-54). Tanmateix O. de BOLÒS (1967) en una taula d'inventaris (Buxo-Quercetum pubescentis) de la part alta de la regió de Santa Magdalena, inclou F. angustifolia. Hem comprovat que els freixes d'aquell indret són F. excelsior, que ja era indicat per A. MARCET (1948-54), prop d'allí.

FONT i QUER a la flora de Bages (1914) només indica F. excelsior a les ribes de la riera de Fonollosa i del Cardener. Cal pensar que deuen correspondre en realitat a F. angustifolia, tal com hem comprovat amb exemplars de Sant Vicenç de Castellet, a les ribes del Llobregat.

Fraxinus excelsior L.

Certament es fa a Montserrat. A. MARCET (1948-54), el donà a conèixer de la canal dels Avellaners. L'hem herboritzat prop d'allí; Baix Llobregat: Collbató, entre la Gorra Marinera i la roca del Funicular, 990 m; font de Jacob, 1030 m (DG00:24,25).

Montserrat constitueix un dels punts del límit S de l'àrea de dispersió del freixe de fulla gran a la península Ibèrica. Aquesta àrea presenta a Catalunya una gran disjunció de

les Muntanyes Olositàiques cap a migjorn.

En un treball anterior (J. NUET BADIA i J.M. PANAREDA, 1980), cal corregir a la taula de la pàgina 68-69 la indicació de F. angustifolia per F. excelsior.

Galium maritimum L.

Baix Llobregat: Collbató, torrent de la Font-Seca, 375 m (DG00:23), molt escassa.

No citada anteriorment a Montserrat. A Bages ha estat indicada per FONT i QUER (1914) a la part SE: Rellinars, Mura, Moià, Collsuspina. També A. i O. de BOLÒS (1950) la consignen de Sant Llorenç del Munt, el Farell, Collserola i algun punt de l'Ordal i de Garraf on ja és força escassa. Aquí, a Montserrat, sembla que prefereixi indrets amb una mica d'humitat però poca ombra.

Juncus subnodulosus Schrank

Baix Llobregat: Collbató, aiguabarreig del torrent de la Salut amb el Llobregat, 110 m (DG00:53). Ribes fangoses del riu.

Aquest jonc no consta a la flora de Montserrat del P. MARCET (1948-54), no obstant això, era conegut a Bages: Castellgalí, Manresa, Rajadell,... (FONT i QUER, 1914); a Sant Miquel del Fai i als voltants de Barcelona (A. i O. de BOLÒS, 1950).

Lonicera japonica Thunberg

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del riu Llobregat, 130 m (DG00:45).

És una espècie sino-japonesa no coneguda a Montserrat ni a Bages. S'estén progressivament per Catalunya a les comarques de clima mediterrani humit i també a les ribes dels rius d'altres comarques interiors de clima més àrid, com el Segrià (cf J. VIGO, 1976; O. de BOLÒS i J. VIGO, 1979).

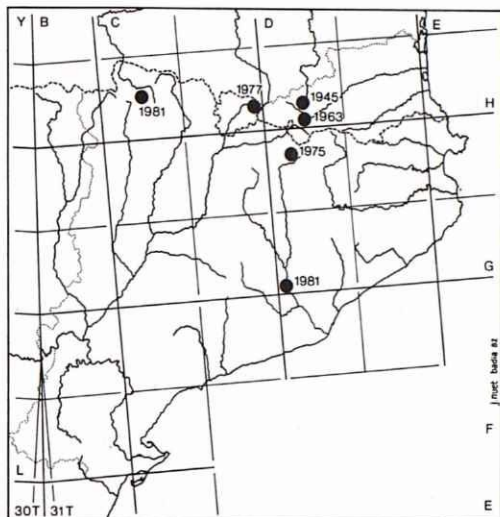
Matricaria matricarioides (Less.) Porter

Bages: Monistrol de Montserrat, pont de l'Aeri, 125 m (DG00:45), entre la grava, en els llocs on l'asfaltat és deteriorat i fa un sot.

Espècie no citada a Montserrat ni a Bages, només era coneguda dels Pirineus: Capcir: Formiguera, 1480 m ! (DH21) on la descobrí J. BRAUN-BLANQUET (1945). Prop d'allí l'hem vista a Vilanova de Formiguera, 1440 m (DH21). Alta Cerdanya: coll de la Perxa, 1350 m (DH20) (leg. GAVELLE, BC374005!); Baixa Cerdanya: collada de Toses, 1800 m (DG18) (leg. J. VIGO, BC619130 !); Andorra: Soldeu (CH91) (leg. O. BOLÒS, M. MASCLANS, BC 622831 !); Conflent: Montlluís (DH20) (leg. O. BOLÒS et al, BC 632550 !); Vall d'Aran: Arties (CH22) (leg. L. MUNT, BC641713) (cf J. VIGO, 1976; O. BOLÒS i J. VIGO, 1979).

És difícil de dir com ha arribat fins al peu de Montserrat, car no es coneix per ara cap localitat intermèdia. L'úni-

Mapa 1. Mapa dels quadrats UTM de 10 km on és coneguda la presència de Matricaria matricarioides a Catalunya, Al costat de cada punt, hi figura l'any que fou trobada la planta.

ca explicació plausible és que algunes granes haguessin estat transportades accidentalment. Cal recordar que Montserrat és molt visitat pels estrangers i que molts d'ells pugen la muntanya amb l'aeri. Tant per anar a l'aparcament com per venir-ne han de passar forçosament pel pont.

Oenothera biennis L. subsp. biennis

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat a l'alçada de la colònia Gomis, 115 m (DG00:45). Es fa dins la vegetació densa de bardisses i restes dels boscos de ribera que antigament poblaven les ribes.

No consta a la flora de Bages (FONT i QUER, 1914), però l'havia indicada E. BOUTELOU (s.XIX) a Montserrat, encara que no havia estat retrobada per cap botànic.

Paspalum dilatatum Poiret (= Digitaria dilatata Coste)

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat al pont de l'Aeri, 115 m (DG00:45). Es fa en els herbassars de les ribes del riu on el sòl és força humit, argilós-llimós, relativament compacte i ric en substàncies nitrogenades. És característica del Trifolio-Cynodontetum.

No consta a la flora de Montserrat (A. MARCET, 1948-54). Recentment ha estat indicat a Bages a les ribes del Llobregat, a la Bauma de Castellbell (DG00) per T. CASASAYAS i R.M. MASALLES (1981).

Paspalum paspalodes (Michx) Scribn. (= P. distichum L.)

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat, al pont de l'Aeri, 115 m (DG00:45). Arrela en els herbassars espornosos dels sòls humits sobre argiles i llims rics en nitrogen.

Pastinaca sativa L. subsp. sylvestris (Mill.) Rouy et Cam.

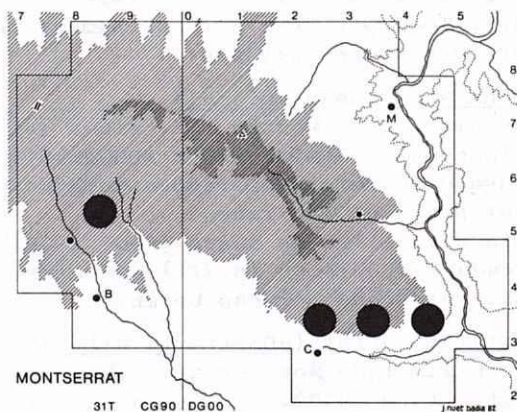
Baix Llobregat: Collbató, ribes del Llobregat, 110 m (DG00:53). Viu als bosquets de salzes, pollancre i àlbers de les ribes del riu.

Espècie no recollida a la flora de Montserrat; això no obstant, és consignada a la de Bages (FONT i QUER, 1914) on consta que es fa a Manresa, Serrateix, Moià i Collsuspina. A la terra baixa és una planta rara.

Piptatherum coerulescens (Desf.) DC. (= Oryzopsis coerulescens (Desf.) Hackel)

Anoia: el Bruc, serral de les Arnes, 625 m, exp. S (CG90:86); Baix Llobregat: Collbató, coves del Salnitre, 485 m (DG00:23), torrent de la font dels Escolans, 305 m, exp. S. (DG00:33), entre el torrent Fondo i el clòt d'en Casanelles, 430 m, exp. S (DG00:33), caseta de les Olives, 295 m, exp. S (DG00:43).

Espècie no indicada a la flora de Montserrat (A. MARCET, 1948-54) ni a la de Bages (FONT i QUER, 1914). Aquestes localitats del peu del vessant de migjorn de la muntanya de Mont-

Mapa 2. Mapa dels quadrats UTM d'1 km on es troba Piptatherum coerulescens a Montserrat. Aquesta àrea és força semblant a la d'altres plantes mediterrànies d'indrets àrids, com: Sedum dasyphyllum var. glanduliferum, Asplenium petrarckae, Rhamnus lycioides,...

serrat i les dels Mollons (la Pobla de Claramunt) i de la Torrota de l'Obac (J. NUET BADIA, 1981) defineixen el límit de l'àrea de dispersió de l'espècie vers l'interior de Catalunya. A. i O. de BOLÒS, (1950) recollien una sèrie de citacions del massís de Garraf: Vallcarca, Castelldefels, de l'Ordal: Vallirana, Gelida i de Montjuïc.

× Pistacia saportae Burnat

Baix Llobregat: Collbató, torrent de la font dels Escolans, 840 m (DG00:34), exp. S.

Aquest llentiscle híbrid no és citat a Montserrat. Prop d'aquí es troba a Anogia: la Pobla de Claramunt, els Mollons (J. NUET BADIA, 1981) i a Sant Miquel del Fai (A. i O de BOLÒS, 1950).

Polygonum lapathifolium L.

Baix Llobregat: Collbató, ribes del Llobregat, 110 m (DG00:53). Llocs fangosos a la riba del riu, on el corrent de l'aigua és suau.

No consta a la flora de Montserrat ni a la de Bages. És coneguda al delta del Llobregat; al Mogent a la Roca del Vallès i a Collserola (A. i O. de BOLÒS, 1950).

Polypodium vulgare L. subsp. prionodes (Asch.) Rothm.
(=P. interjectum Shivas)

Baix Llobregat: Collbató, torrent de Santa Maria, 1105 m, exp. NE (DG00:16), pla dels Ocells, 940 m (DG00:25). Se situa en indrets molt ombrívols, coberts per les alzines (Quercetum ilicis galloprovinciale subass. viburnetosum lantanae), mollosos, de sòl possiblement descalcificat.

Subspècie nova per a la flora de Montserrat. Només era coneguda al Maresme i a la Selva. Possiblement ha estat confosa sovint amb la subsp. serrulatum Arcang.

Potamogeton pectinatus L.

Bages: Monistrol de Montserrat, ribes del Llobregat a la colònia Gomis, 115 m (DG00:45). Es fa dins l'aigua a les vores on el corrent del riu és dèbil. Forma colònies extenses.

En devem la determinació correcta a la gentileza de J. MONTSERRAT i MARTÍ.

Espècie no citada a la flora de Montserrat ni a la de Bages. Les localitats més properes a Montserrat, on ha estat trobat aquest potamogeton, són les del delta del Llobregat: can Tunis, Gavà, Castelldefels i la vall de Joan al massís de Garraf (A. i O. de BOLÒS, 1950).

Psilurus incurvus (Gouan) Schinz et Thell. (=P. nardoides Trin.)

Anogia: el Bruc, serral de Moixerigues, 445 m, exp. SW (CG90:93), pradell de terdfits sobre sòl esquistós, en una clo

tada on s'acumula l'aigua quan plou.

Espècie no citada a Montserrat, la localitat més propera on ha estat indicada és Terrassa (J. CADEVALL in A. i O. de BOLÒS, 1950).

Ranunculus repens L.

Bages: Monistrol de Montserrat, font dels Monjos, 500 m (DG00:17), font del Cremallera, 600 m (DG00:35), torrent de Santa Maria, sota el pont de l'Aeri, 115 m (DG00:45). Arrela en els sòls xops, on hi una font o a les ribes d'un curs d'aigua constant. A Montserrat és rar, perquè manquen corrents d'aigua permanents.

Espècie citada antigament a Montserrat per E. BOUTELOU (s.XIX), M. COLMEIRO i E. VAYREDA. El P. MARCET (1948-54), no la trobà i la inclogué a la llista de plantes d'existència dubtosa.

A Bages FONT i QUER (1914) diu que es troba a tota la comarca. Més cap a la costa ja no és tan freqüent. Les localitats conegudes més properes a Montserrat són: Vallès Occ.: les Fonts; Collserola, vessant N (A. i O. de BOLÒS, 1950). Anoia: la Pobla de Claramunt, font del Cireret, 260 m (CG80:90).

Salix cinerea L. subsp. atrocinerea (Brot.) O. Bolòs et J. Vigo var. catalaunica (Senn.) O. Bolòs et J. Vigo (=S. atrocinerea Brot. subsp. catalaunica (Senn.) Görz

Baix Llobregat: Collbató, aiguabarreig del torrent de la Salut amb el Llobregat, 110 m (DG00:53). A les restes de la gatlleda (Carici-Salicetum catalaunicae).

Espècie no citada a la flora de Montserrat del P. MARCET. FONT i QUER (1914), indica el gatell a Bages: Manresa, els Comdals, Mura i escriu que és molt rar.

Sedum dasyphyllum L. var. glanduliferum (Guss.) Moris

Anoia: el Bruc, serral de les Arnes, 625 m, exp. SW (CG90:85); Baix Llobregat: Collbató, turó del Castell, 395 m, exp. S (DG00:22), camí del Forat, 460 m, exp. E (DG00:43), sempre a les fissures dels conglomerats o entre les pedres d'un marge, en indrets molt assolellats i àrids. En alguns punts acompanya Asplenium petrachae.

Varietat no citada a Montserrat. Tanmateix és coneguda de Sant Llorenç del Munt (A. i O. de BOLÒS, 1950); Anoia: Castellolí (A. CARRILLO i J.M. NINOT; 1979); la Pobla de Claramunt: els Mollons (CG90:02). Aquestes localitats sembla que dibuixin el límit de penetració d'aquesta planta cap a l'interior de Catalunya, semblant a l'àrea de dispersió de Piptatherum coeruleascens.

Vulpia hispanica (Reichard) Kerguelen (= Nardurus unilateralis Boiss.)

Anoia: el Bruc, coll de can Maçana, 725 m (CG90:77), sobre codines seques.

Espècie no inclosa a la flora de Montserrat del P. MARCET. Citada, en canvi, al pla de Bages i Cardona (FONT i QUER, 1914) la serra de l'Obac (A. i O. de BOLÒS, 1950), Terrassa (J. CADE VALL in A. i O. de BOLÒS) i a Anoia: Castellolí (A. CARRILLO i J.M. NINOT, 1979).

Vulpia myuros (L.) C.C. Gmel.

Anoia: el Bruc, serral de Moixerigues, 455 m (CG90:83). Es fa sobre sòls formats per la desintegració dels esquists sa tinats paleozoics, a les comunitats de pradells terofítics.

Era indicada a Montserrat per E. BOUTELOU (s.XIX), però el P. MARCET no la trobà mai i la consignà a la seva flora com a espècie dubtosa com moltes de les que anotà aquell botànic castellà.

BIBLIOGRAFIA

- BOLÒS, A. de i BOLÒS, O. de, 1950 - Vegetación de las comarcas barcelonesas. Inst. Esp. Est. Medit. Barcelona.
- BOLÒS, O. de, 1967 - Comunidades vegetales de las comarcas próximas al litoral situadas entre los ríos Llobregat y Segura. Mem. R. Acad. Cienc. y Artes, nº 724. Barcelona.
- BOLÒS, O. de, i VIGO, J., 1979 - Observacions sobre la flora dels Països Catalans. Coll. Bot., XI: 25-89. Barcelona.
- BRAUN-BLANQUET, J., 1945 - Notes critiques sur la flore des Pyrénées-Orientales. Comm. SIGMA, nº 87. Montpellier.
- CADEVALL i DIARS, J. (en col·lab. amb P. FONT i QUER, W. ROTH-MALER i A. SALLEN). 1913-1937. Flora de Catalunya. I.E.C. Barcelona.
- CARRETERO, J.L., 1979 - El género Amaranthus L. en España. Coll. Bot., XI: 105-142. Barcelona.
- CARRILLO; A. i NINOT, J.M., 1979 - Notes florístiques del masís de la Fembra Morta. Fol. Bot. Misc., 1: 19-24. Barcelona.
- CASASAYAS, T. i MASALLES, R.M., 1981 - Notes sobre flora al·lòctona. Butll. Inst. Cat. Hist. Nat., 46 (Sec. Bot., 4): 111-115. Barcelona.

- FONT i QUER, P., 1914 - Ensayo fitotopográfico de Bages. Maó.
- LLENSA DE GELCEN, S., 1945 - Inventario razonado de la flora de Hostalrich y su comarca. Anal. Esc. Sup. Agric., 5 (1-4): 119-290. Barcelona.
- MARCET, P. A., 1948-1954 - Flora Montserratina. Bol. R. Soc. Esp. Hist. Nat., XLVI-LI. Madrid.
- MASCLANS; F. i BATALLA, E., 1964-1972 - Flora de les montes de Prades. Coll. Bot., VI:485-533, 609-695; VIII: 63-200. Barcelona.
- MASCLANS, F., 1966 - Flora del Segrià i l'Urgell a la plana ocidental catalana. I.E.C., Arx. Secc. Ciènc., XXX. Barcelona.
- MONTSERRAT, P., 1957-1964 (1968) - Flora de la cordillera litoral catalana. Coll. Bot., V: 297-351; VI: 1-48, 387-453. Barcelona (Mataró).
- NUET i BADIA, J. i PANAREDA i CLOPÉS, J.M., 1980 - El teix (*Taxus baccata* L.) a dues muntanyes catalanes: Montseny i Montserrat. Acta Grup Autònom de Manresa, Inst. Cat. Hist. Nat., 2:63-73. Manresa.
- NUET i BADIA, J. i PANAREDA i CLOPÉS, J.M., 1980 - Addicions a la flora de Bages. Acta Grup Autònom de Manresa, Inst. Cat. Hist. Nat., 2: 85-86. Manresa.
- NUET i BADIA, J., 1981 - Notes florístiques sobre la muntanya dels Mollons (Anoia). Coll. Bot., XII: 139-146. Barcelona.
- PANAREDA i CLOPÉS, J.M. i NUET i BADIA, J., 1980 - Nota biogeogràfica sobre l'omeda amb mill gruà (*Lithospermo-Ulmetum minoris*) a la comarca d'Anoia. Notes de Geografia Física, 3: 3-7. Departament de Geografia. Universitat de Barcelona.
- VIGO, J., 1976 - Sobre algunas plantas alóctonas. Coll. Bot., X: 351-364. Barcelona.